



## Universitätsbibliothek Paderborn

### Praxis Episcopalis

In Qva Episcoporum Non Tantvm, Eorumqve Vicariorum munus; sed  
Parochorum etiam & conscientiarum directorium concernentium casuum  
ac dubiorum indies occurrentium Resolvtiones ... quàm brevissimè  
continentur

**Zerola, Tommaso**

**Coloniae Agrippinae, 1680**

Intrusus.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-10421**

Octavo, per non solutionem pensionis.

Nono, per privationem juris.

Decimo, per regressum, de his vide Gom. per extensum, in q. 1. in reg. de non toll. jure quesito, vide inferius, in ver. supplicatio, seu signatura, an per solam supplicationem obtentam à Papa acquiritur jus ad rem, & an per approbationem factam in examine per concursum, vide in ver. parochia,

Undecimo, per solam supplicationem. Abb. in c. nocti, de elect. Gom. q. 7. num. 6. in reg. de non judicando iuxta for. supplicat.

Duodecimo nota, quod istud jus ad rem, est utile nimis: nam est considerabile per regulam Cancellariæ de non toll. iure quasi. ita Gom. loc. cit. q. 1. & facit pro Bullis expeditis Romæ, ubi dicit Papa, dummodo nulli sit ius acquisitum.

Decimotertio, per nominationem etiam acquiritur jus, Archid. in c. si quis iusto, & in c. dicit Dominus, q. 3. dist. Gem. in d. c. si quis iusto, notab. 6. de elect. lib. 6.

Decimoquarto, an per postulationem acquiratur jus postulato, quod non, dicit Gem. in c. cupientes, §. denique, notab. 3. de elect. lib. 6. & dat rationem quam videas, tamen in c. quorundam, §. circa, notab. 1. dicit quod ex electione & postulatione tribuitur jus, de quo supra cupientes, hæc Gem. Sed potest dici, quod loquitur copulativè, ex electione, & presentatione, & non ex postulatione sola, & quæ differentia sit inter electionem, & postulationem, vide in suis titulis: nam electio fit de aliquo nullum

patientem defectum nec impedimentum; postulatio fit de patiente defectum sive impedimentum, puta ætatis, ordinis, allegationis, & similibus; vide impedimentum, puta ætatis, ordinis, allegationis, & similibus; vide Doctores, & præcipuè Host. in sum. tit. de postul. Pralat.

## INJURIA.

Primo, injuria, quæ sit levis, mediocris, vel enormis, statatur arbitrio iudicis, Abb. in c. per venit, num. 3. de sent. excom. Sylvest. in ver. absolutio, §. 1. & Navar. c. 27. num. 90. & 91. & Abb. in c. cum illorum, de sent. excomm. n. 3. nam ratione læsionis personæ, loci, & modi, & qualitatis, debent attendi.

Secundo, actione injuriarum, an teneatur dicere convitium verum, vide de Cap. Tolos. quest. 127. & ibi addit. & quest. 409. ubi dicere videtur quod non.

## INTRUSUS.

### SUMMARIUM.

1. Quot modis dicatur intrusus.
2. Quæ pœna contra ipsum.
3. Quomodo huic succurratur.
4. Quæ remedia dari possunt pro restituisendis introitus male perceptis.

Ad Primum dicitur. Primum intrusus qui non habet aliquem colorem suæ intentionis, c. cum qui, de prob. lib. 6. c. ad aures, de excess. Pralat. ut si quis de facto occupet beneficium aliquod.

Secundum



Secundò, qui habet beneficium sine auctoritate superioris, Inno. in c. nihil, de elect. facit c. bona memoria, il. 1. & il. 2. eo. ut si quis solùm præsentatus absque institutione, vel electus, vel postulatus ante confirmationem superioris, possideret beneficium, & eo ipso privatus esset jure quod habuit ex præsentatione, & aliis, ut sup. Rebuff. præct. benef. in 3. p. for. sig. grat. in claus. nec non juris pat. nu. 54. Similiter si ante institutionem acciperet fructus absque possessione, idem ibid. n. 56. & fit inhabilis ad illud.

Tertio, qui est depositus, vel aliàs declaratus inhabilis ad beneficia possidenda, & tamen remanet in possessione beneficii, Inno. in ca. qualiter, il. 2. de accus. col. 2. in fi. ut si quis per sententiam homicidii, vel aliàs suspensus à beneficio in perpetuum, & tamen ab illo non recedit, facit cap. 7. sess. 14. Conc. Trid. de refor. & quæ dicam in ver. privatio.

Quarto, qui est electus, & administrat ante confirmationem, ca. 1. & ibi Abb. in 1. col. de restit. in integ. & c. avaritia, de elect. lib. 6. & Selva. 2. par. qu. 7. nu. ult. & in 3. p. q. 59. & Lamber. de jure patr. f. 122. Gom. 9. 47. casu 3. de trien. pos. quod etiam extenditur, si hoc facit durante lite super illo beneficio, Doct. locis cit. facit c. 1. & 2. ut lite pend. lib. 6. c. cum iam dudum, de præb. & idem si quis præsentatus, & antequam instituatur, capit possessionem, vel administrat propter identitatem rationis, Reb. ut. de mis. in poss. n. 8. & citat Panor. in ca. cum iam dudum, de præb. Navar. in consi. 12. nu. 14. de rescr. sed in terminis Gemin. in ca. avaritia, in ver. sed est dubium, de elect. lib. 6. facit c. qualiter,

eo. iii. extra, dicit, quod venit saltem privandus. & in c. quam sit clarissimè tenet quod sub nomine electionis includitur præsentatio; facit quod notat gl. in c. sciunt cuncti, in ver. alios, de elect. lib. 6. ubi pœnas impostas contra electores Ecclesiarum persequentes extendit ad præsentantes, etiam si fuerint clerici, idem in ca. quoniam, ver. non obstat, de ele. l. 6. & ibi Gloss. in ver. electione, dicit præsentationem includi appellatione electionis, etiam in pœnalibus.

Quinto, qui committit crimen dignum depositione, Gl. in c. cum semper, de caus. poss. & propr. Selva 3. p. q. 2. num. 5. Diaz. præct. crim. Can. c. 123. vide superius, in ver. concubinarius, §. 2. & in ver. privatio, §. 5. & 6.

Sexto, qui habet beneficium collatum, ab alio alteri injustè, c. tanta, & ibi Ant. in fi. c. 1. de excess. Præl. facit cap. licet, de præb. lib. 6. Gom. in quest. 47. casu 5. de trien. poss.

Septimo, qui ingreditur beneficii possessionem propria auctoritate, Joan. And. in capit. dudum de elect. ita quod literæ super illo beneficio non valerent, si tacet se intrasse possessionem, etiam auctoritate principis, ut notat Abb. in ca. ad aures de rescri. & in cap. cum jam dudum, col. 2. de præb. & in ca. præterea, ult. notab. de jure patron. & in capit. per venerabilem, qui filii sint legit. & Felin. in cap. veniens, de accusat. Cardin. in Clem. per literas de præb. in fine.

Octavo, qui intrat possessionem beneficii non levatis Bullis, cum sola signatura, Extravagans in juncta, de elect. & hoc vide melius, in ver. Bulla, §. 1. Rebuff.



buff. loc. citat. in 2. p. sig. in ver. datum, numero 8. ubi dicit quod cum sola signatura potest quis non facere fructus suos.

Nonò, qui habet titulum, & possessionem à non habente potestatem conferendi, quia pertinet ad alium collatio, vel erat publicè suspensus collator, ut in cap. fin. de excess. Pralat. & cap. quia diversitatem, de concess. preben. vel à vicario, ad hoc non habente specialem confessionem, cap. fin. de offic. vic. libro sexto. similiter si ordinarius conferret beneficia devoluta, per ca. secundum, de concess. prebend. & collatio beneficii nulla, tractu temporis non convalidatur, Boer. decisio. 170. & qui non habet titulum, non iuvatur regula Cancellar. nec præscriptione, Boer. decisio. decimaquarta. sed hoc intellige juxta notata in verbo beneficium, §. tertio, dicto duodecimo, & Rebuff. ibidem citato.

Decimò, si quis habuit beneficium per simoniam ab eo qui haberet potestatem conferendi, Felin. in c. in nostra, corol. 2. in fi. de rescr. vide pro his omnibus Selvam 3. p. q. 2. num. 5. Gom. q. 47. & 49. de trien. poss. & annotatio. Ioan. Miler in d. regula Staph. f. 182. num. 3. Covar. lib. 3. cap. 16. num. 7. ver. oportet tamen. var. resol. & §. 2.

Undecimò, qui acciperet possessionem beneficii ante collationem, Rebuff. in tit. de miss. in possess. numer. 6. & infra, & in ca. iam dudum, & ibi Abb. de preb. & in capit. in nostra, & ibi Felin. de rescr. p. & alios modos intrusionis vide in Rebuff. in reg. de subrog. colligat. gloss. 4.

Duodecimò, qui se intrusit, vel se fecit institui in beneficio viventis, Abb. in

cap. post electionem, num. 2. & §. de concess. preben. & in cap. 1. n. 1. Ioan. Anchar. consi. 398. & Oldrad. consi. 304.

Decimotertio, qui resignat, & post resignationem manet in beneficio resignato, tenetur ad fructuum restitutionem, Caputaqu. decis. 36. p. 3.

Decimoquarto, si minor 25. annis provus sit de parochiali, si possessionem, & fructus capiat de beneficio eucurato, censetur intrusus, Fel. in ca. in nostra, corol. 2. de rescr. Nav. consi. 2. nu. 1. de a. 1. & qual.

Ad Secundum, prima pœna ponitur in c. eum qui, de preb. lib. 6. & distingue cum gl. ibi in ver. iuxta, & Gem. ibi in notab. 1. Secunda pœna habetur, in cap. gravis, & ibi gl. in ver. fructus, de restitu. spoliat. nempe ad restitutionem fructuum perceptorum, & qui percipi potuissent, deductis tamen expensis, Diaz præ. crim. Can. ca. 44. Navar. ca. 25. num. 114. Sylv. in ver. intrusus. Hoc tamen fallit, si fructus percepti essent modici, quia non fit privatio, Rebuff. de subrog. colligat. numer. 20. Tertio, si in intrusione aliqua injuria intervenerit ultra prædictam pœnam, potest puniri actione injuriarum, d. ca. gravis, & est inhabilis ad illud beneficium, Rebuff. loc. cit. num. 26. Quarto, non iuvatur errore communi, licet aliquando excuset, & faciat jus, Abb. in c. 2. num. 4. de in integr. restit. & in capit. perlatum, num. 4. qui fil. sint. legit. & in ca. gratum, nu. 2. de offi. deleg. & in ca. dilecta, de rescr. alias pœnas vide in Abb. in capit. qui in vivorum, numero 3. de concess. preb. & in ca. post electionem, num. 2. & §. eo. Anchar. consi. 398. & Oldrad. consi. 304.

Quina



Quintò, à quo tempore fit condemnatio fructuum contra intensum; responderetur, quod aliquando à die intrusionis, aliquando à die motæ litis, Caputaque, *decis. 27. § 65. § 3. parte 2.* & ita de hærede intruso, vide *Bul. Jul. III. qua est 33. & incipit Sanctissimus*, ubi omnes beneficios sive Bullis dicit esse intrusos. Sextò, si quis de facto se poneret in possessione alicujus beneficii, & postea impetrat illud à Sede Apostolica, non facta mentione de hac intrusione, nullæ est impetratio, *Capit. Tolos. quest. 483.* & non solum tenetur facere mentionem de hac intrusione, sed etiam de fructibus interim perceptis, nisi eos convertisset in Ecclesiæ utilitatem, addit. *ibi, & Nav. in 2. consi. 2. de atat. & qual. Septimò, si quis fuerit intrusus in aliquo beneficio à laico, ut in casu cap. præterea, il. 1. de jure patron. & vellet impetrare aliud beneficium à Papa, non facta mentione de illa intrusione, tunc non valet impetratio, quia est ineligibilis, cum sit excommunicatus, prout d. ca. præterea, vide Addit. ad qu. 483. Capit. Tolos. & ita censuit sac. Congreg. declar. 280. in meis. Octavò, intrusus in aliquo beneficio, ad illud tunc est inhabilis, in pœnam intrusionis, quia sine titulo se intrusit. *Nav. consi. 12. de rescript. num. 13. & consi. 51. de simonia.* Nonò, multos alios modos intrusionis vide in *Rebuff. in reg. de subrog. collig. gloss. 4. ubi n. 26.* dicit intrusum in uno beneficio, licet sit inhabilis ad illud, non tamen ad alia, per capitulum. *si compromissarius, de election. lib. 6.* hoc tamen intellige extra casum, de quo hic, *vers. 7.**

Ad tertium, est distinguendum ad illud beneficium, in quo quis est intrusus, pertinebat ad collationem Papæ per *ca. 2. de præb. lib. 6. vel ca. 2. de concess. præb.* vel per alternativam, vel aliqua alia generali, vel speciali reservatione, vel pertinebat ad collationem Ordinarii: si primum, non restituitur, sed condemnatur, prout in *cap. gravis.* & ibi glo. *Gom. q. 47. de trien. possess.* & hoc intellige, quando spoliaretur, & esset benef. reservatum in corpore juris, ut *sup.* similiter Bullam *Greg. 15. de public. resignatio.* prout dicam in *ver. resignatio, §. 3.* de aliis resignationibus solet fieri compositio cum Camera, & expedire (perinde valere:) si secundum, Ordinarius loci providebit, prout eis magis vi debetur, nec erit opus scrupulizare, quod cum aliquis diu fuisset intrusus in illo beneficio, & sic dum vacasset, quod devolutum esset ad Sedem Apostolicam, quia hoc intelligitur juxta dispositionem *c. licet, de suppl. neglig. Pral. §. c. quia diversitatem, de concess. præb.* & quando vacat, de jure, & non de facto; ergo Ordinarius poterit providere. Sed urgebit quis per *c. ordinarii, lib. 6.* ubi singulis annis tenetur Prælati visitare dioccesim, & videre titulos beneficiorum, an sint veri, vel intrusi. Ad hoc responderetur primò, prout vidi in facto, quod si aliqui fuerunt tolerati per multos annos, vel cum sola supplicatione, non levatis Bullis à Sede Apostolica, vel sine Bullis, facta sola collatione ab Ordinario ore tenus, & hoc sciverit Ordinarius in prima visitatione, quam facit, tunc si primum, mittet beneficium ad Sedem Apostolicam, pro

Ll 3                    impe-



impetratione Bullarum ; si secundum, ipsa Ordinarius providebit beneficiato de Bullis; si verò factis ab eo multis visitationibus, ad hoc non animadvertit, sed in alia hoc sciverit, non censetur devolutum, quia per jura superius allegata, tempus non currit Ordinario, nisi à die verisimilis notitiæ, modò ignorantia non fuerit crassa, supina, vel affectata; tamen dico cum Rebuff. *loc. cit. in ver. beneficium, §. 3. dicto 12.*

Ad quartum, respondetur, quòd tria enumerat Navar. *tract. de spolio, §. 11. nu. 4.* Primum, componere cum Camera Apostolica, secundum, convertere illos in utilitatem Ecclesiæ suæ, vel beneficii; tertium, tradere illos futuro successori, qui tamen possit habere aliquam remissionem à primo, & à tertio, & non à secundo.

## INDICIA.

PRImò, quæ indicia requirantur ad torturam, arbitratium esse iudicis ait Abb. *in c. cum in contemplatione, nu. 2. de reg. jur. an unus testis, gloss. in l. 3. C. ad leg. Jul. Majest. vide Ioan. Andr. in addit. ad Spec. in tit. de prob. §. videndum, ver. 13. Bal. in apost. in l. 3. ff. de testib. Bar. in l. si. ff. de quest. Salic. in l. si. char. ult. C. de question.*

Secundò, indicium est minus, quam semiplena probatio, unde duo indicia non faciunt plenam probationem,  
*l. cum probatio, ff. de probat.*

## JUS CATHEDRATICUM.

## SUMMARIUM.

- 1 *An de iure debeatur.*
- 2 *Quantum pro eo debeatur.*
- 3 *Qui illud solvere teneantur.*
- 4 *An possit prescribi, vel per consuetudinem tolli.*

AD primum respondetur, quòd debetur presbyteros suos Episcopis, prout in *c. conquerente. de offic. ordinar. singulis annis ratione honoris Cathedralæ gl. ibi in ver. duos solidos, & pro festo Nativitatis, & Resurrectionis Domini nostri, solet dari, c. olim, de censib.*

Ad secundum, text. *ibi*, taxat duos solidos, qui solvendi sunt secundum taxam, quæ antiquitus solvi consuevit: sed quia solidorum valor conformis non est, imò varius, attendenda varia provinciarum taxatione, ut vult Covar. *lib. 2. cap. 2. §. 3. var. resol. & tract. de numis. §. primo, & secundo, facit cap. quia Subdiaconum, 17. q. 4. §. d. ca. conquerente de off. ordin. idè attendenda est diversarum Cathedralium consuetudo bona, & rationabilis, & Neap. vidi solvere per singulos presbyteros quinque Carlenos moneta Regni, & in diocesi Compzana quatuor, & Archipresbyteros decem & octo. Ab. in cap. pastoralis, n. 7. de donat. dicit, quòd qualibet Ecclesia particularis tenetur dare suo Episcopo singulis annis duos aureos.*

Ad tertium, gloss. *in d. c. conquerente, & text. dicit, quòd à qualibet Ecclesia suæ diocesis, præterquam Monasteriis,*